

Ciències de la Terra i Mediambientals

Model 3. Criteris específics de correcció

Els criteris generals de correcció per a totes les opcions consistiran bàsicament en la capacitat de concreció de l'alumne respecte al tema que li demanen. Ha de contextualitzar de forma explícita la qüestió demanada, i es valorarà la seva capacitat d'anàlisi, així com la utilització d'un llenguatge científic rigorós i correcte. La claredat expositiva i sense contradiccions, a més dels aspectes formals relatius a la presentació global i l'ortografia, es tindrà en consideració. Les respostes que no corresponguin a les qüestions formulades no es valoraran.

De forma concreta, per puntuar en cada una de les opcions, els alumnes a la resposta han de fer menció específica dels aspectes plantejats en les qüestions que s'enumeren a continuació:

OPCIÓ A

A la primera qüestió l'alumne ha de comentar que impacte ambiental és qualsevol efecte de l'activitat humana sobre l'entorn, mentre que risc natural és la probabilitat que es produeixi algun dany a la població degut a l'actuació d'un procés natural.

A la segona qüestió l'alumne ha de posar de manifest la diferència entre contaminant primari, emès directament a l'atmosfera per qualsevol font identificable (fums, ions diversos, aerosols, etc.), i contaminant secundari, que es forma mitjançant reaccions químiques a l'atmosfera a partir dels contaminants primaris (àcid sulfúric, ozó, etc.).

A la tercera qüestió l'alumne ha d'explicar que podem prevenir el risc d'inundacions aplicant mesures de tipus estructural (reforestació, construcció de dics, estacions de control, etc.) o bé no estructural mitjançant una correcta planificació del territori, plans de protecció civil, etc.

A la quarta qüestió l'alumne ha de comentar breument que el principal risc geològic resultat dels processos que s'originen a l'interior de la Terra és el procedent de la sismicitat, amb tots els seus efectes derivats.

A la cinquena qüestió l'alumne ha d'indicar que la intrusió salina té a veure amb l'entrada d'aigua marina als aqüífers propers a la zona litoral, ocasionada per la manca d'alimentació per aigües continentals i/o sobreexplotació dels aqüífers costaners.

A la sisena qüestió l'alumne ha de donar amb la major precisió possible la definició de biodiversitat com la riquesa o varietat d'espècies en un ecosistema, així com l'abundància relativa d'individus de cada espècie. Les principals causes que poden donar lloc a la pèrdua de biodiversitat corresponen a l'alteració dels hàbitats, la sobreexplotació i la substitució per espècies foranes.

Al bloc corresponent a la setena qüestió, l'alumne ha de demostrar que coneix el concepte de recurs geològic com la quantitat total de mineral o roca que hi ha a la geosfera i que pot arribar a tenir un valor econòmic; sap que a les Balears (A) s'exploten pedres ornamentals i de construcció, àrids, carbó o marès; i que aquesta explotació (B) dóna lloc a diversos impactes de tipus visual, renou, pols, vibracions, contaminació dels recursos hídrics o destrucció de la coberta vegetal. A més, l'alumne ha de proposar (C) algunes idees per a la restauració del paisatge després de l'explotació.

OPCIÓ B

A la primera qüestió l'alumne ha d'indicar que la sobreexplotació, la contaminació, els canvis en els usos del sòl, les variacions en la biodiversitat, etc., són les causes més freqüents dels impactes ambientals.

A la segona qüestió l'alumne ha d'explicar que un climograma és la representació del clima en un lloc concret de la Terra mitjançant un gràfic anual on es representen les temperatures i precipitacions mitjanes mensuals.

Amb la tercera qüestió es vol comprovar que l'alumne sap que a les zones orientals dels oceans tropicals es produeix l'aflorament d'aigües oceàniques fredes profundes i riques en nutrients que afavoreixen un increment de la productivitat biològica.

A la quarta qüestió l'alumne ha d'indicar que l'energia geotèrmica és la responsable dels processos geològics interns, i comentar de forma breu què és el gradient geotèrmic i l'energia radioactiva alliberada pel procés de desintegració nuclear de determinats elements.

A la cinquena qüestió es valorarà la capacitat de l'alumne de reconèixer que en una zona turística força desenvolupada com la del litoral de les Balears la forta urbanització, la creació de grans infraestructures com passeigs marítims o ports esportius i, en general, els problemes de contaminació, són els principals impactes que podem trobar.

A la sisena qüestió l'alumne ha d'indicar que els principals factors que limiten la producció primària són la temperatura i humitat, la llum i la manca de nutrients; i ha de posar-ne algun exemple.

Al bloc corresponent a la setena qüestió l'alumne ha de descriure breument la recollida de les fulles mortes de *Posidonia oceanica* que es realitza a les platges del litoral balear abans de l'inici de la temporada turística. Ha de comentar la problemàtica que representa per a la dinàmica de la platja la retirada d'aquest element en relació amb l'atenuació de l'onatge i la possible pèrdua de sediment associat, i ha de proposar mesures alternatives a la recol·lecció o no, i nous mecanismes per dur-ho a terme.